

Харизанов Кр.В., Павлова Н.Хр.
Роль web-платформ в обучении будущих педагогов

*Харизанов Красимир Валентинов, асистент
Павлова Наталия Христова, PhD педагогических наук, доцент
кафедра методики обучения математике и информатике
Шуменский университет «Епископ Константин Преславский», г. Шумен, Болгария*

Аннотация. В статье показана авторская реализация платформы для оформления и структурирования план-конспектов по математике, информатике и другим дисциплинам. Показаны основные возможности системы. Дан пример оформления одной темы. Рассмотрены и другие web платформы, которые имеют место в обучении будущих педагогов.

Ключевые слова: обучение, активные методы, платформа, план-конспект, электронное обучение

Съвременното образование, средното и висше училище непрекъснато се променят, съобразявайки се с непрекъснато променящите се технологии и образователни потребности. Чрез развитието на комуникационните и информационни технологии се въвеждат нови стандарти в организирането и провеждането на преподавателската дейност. Традиционните методи постепенно започнаха да се заместват с нови, като се внедриха модерни информационни технологии, технически средства и пособия. Създадоха се редица Интернет образователни платформи и портали, задоволяващи нуждите и изискванията на съвременните преподаватели. Все по-често вербалното обучение бива замествано с електронното обучение (E-Learning), премахвайки физическата бариера между преподавател и обучаеми. Иновационният подход да се използват web платформи и образователни портали, придобива популярност не само в сферата на държавното образование, но и в частния сектор където има нужда от специализирано обучение.

Постановка на проблема. Студентите участващи в педагогическия курс във Висшето училище, преминават специализиран подготовка насочена към учителската професия. Придобиването на професионални умения, знания и навици, обучаващите получават от своите преподаватели в специализирани дисциплини като Хоспитиране, Училищен курс и др., свързани с професионалното направление. Но практическите и теоретични часове не могат да покрият необходимия обем от знания необходими на бъдещите учители, и за това студентите се обръщат към специализирана литература за да развият и усъвършенстват познанията си. Тази литература за съжаление не винаги е актуална спрямо съвременните методи на преподаване, особено що се отнася за дисциплините свързани с бързо развиващите се информационни технологии и компютърни науки. Поради тази причина много често студентите търсят допълнителна информация в Интернет, където достоверността, критериите или качеството на материалите могат да имат обрания ефект, като предизвикат объркване или противоречивост у студента.

Разработването на добри уроци и дидактически материали, е основната дейност на студентите по време на педагогическите практики. Създаването им отнема много техническо и физическо време свързано със самото разработване, събеседване с методика и накрая консултация с базовия учител. Всички разработени уроци и материали към тях, следва да бъдат представени окончателния вид на методика за съхранение, в разпечатан вид. А в бъдеще, по-качествените да бъдат

използвани като примери за следващите студентски практики.

С течение на времето и с развитието на информационните технологии се стигна до идеята да се създаде web платформа, която да поддържа инструменти за създаване на план-конспекти, гъвкавост в избора на шаблон за работа, комуникация между всички участници в педагогическия процес, създаване на ресурсна база от разработки и дидактически материал в помощ на потребителите и др.

Анализ на настоящото изследване. Съществуват реализации на платформи, предлагащи дидактически материали, уроци, видео уроци и други ресурси в помощ на различните педагогически дисциплини. Но за целите на настоящата статия ще отделим внимание само някои, които смятаме за значими.

Пример за портал, даващ възможност за създаване на план уроци е <http://www.pathway-project.eu/>, създаден по европейски проект „Пътят към обучение чрез проучване“ („Pathway to Inquiry Based Science Teaching“ – PATHWAY). Порталът съгласно [1] обединява учители от 15 европейски страни, координирани от изследователски и научни центрове. Регистрираните потребители могат да използват богата база от данни с дидактически ресурси, своевременно да получават информация за предстоящи събития, да участва в семинари или да работят в екип. Според реализацията си порталите имат различни средства за създаване на уроци. Тук подходът е софтуерното приложение PATHWAY ASK-LDT, което скоро се очаква да излезе и на български език.

Следващият портал на който ще спрем е <http://portal.opendiscoveryspace.eu>, който е основен инструмент на проекта Geothnk, за създаване на план уроци. Този международен проект включващ 7 държави от Европа, в това число и България представена от шуменския университет „Еп. К. Преславски“. „Основна идея на проекта е създаване на семантична мрежа на основните понятия, с възможност за тяхното представяне в междупредметни връзки, в които пространственото въображение е ключово умение. Планира се тази образователна среда да стимулира потребителите (учители, студенти, музейни работници, служители на научни центрове, ученици и възрастни обучаеми) да се насочат към активните методи на обучение“ [2]. Разработването на урок преминава през използването на образователен сценарий съобразен с методическите цели на проекта. Всички стъпки по въвеждането на урок в предложен сценарий според [2], включва:

- Въведение и подготвителна фаза;
- Преди посещението (въпроси за мотивация и активно изследване);
- Посещение (Събиране на доказателства от активно изследване, дискусия, алтернативи);
- След посещението (дискусия, рефлексия, последващи действия).

Споделените сценарии могат да се изтеглят в електронен pdf формат.

Цел на статиста. Тази статия има за цел да покаже, необходимостта от използването на web платформите и все по-значимата роля която заемат в обучението. Техният принос в професионалното израстване на стажанти, студенти и начинаещи учители.

Изложение на основния материал. Педагогическите стажове са период в който, студентите използват допълнителна литература, ресурси и методически разработки, с чиято помощ те да подготвят своите уроци. Всеки методик определя рамката по която би желал студентите да разработват своите уроците и дава насоки за правилното им структуриране. В подготовката на индивидуалните си уроците, за студентите-практиканти би било много полезно ако могат да използват база от качествени уроци, фрагменти или допълнителни дидактически материали. В предложената авторска платформа са реализирани няколко възможности, чрез които студенти, методици и базови преподаватели да работят съвместно.

Всички потребители преминават през предварителна регистрация, последвано от асоцииране на взаимоотношенията между тях. Според ниво на потребителя примерно ако е **методик** или **базов учител**, може да се намесва пряко в разработката на студента, като редактира фрагменти от урока. Всеки план-конспект е достъпен онлайн, позволявайки на методика и преподавателя да разгледат разработката в удобно за тях време и място и при необходимост да посочат свои забележки или препоръки. В помощ на своите студенти, наставниците биха могли да предложат подходящ ресурс или дидактически материал към конкретната разработка. Сега ще се спрем на някои от основните възможности на платформата.

Профил Методик

- Регистрация на базов учител;
- Регистрация на студент;
- Асоцииране по отношение базов учител – студенти практиканти;
- Моделиране структурата на урок;
- Споделяне на ресурси;
- Разработване на примерни план-конспекти;
- Изпращане на съобщения;
- Одобряване на студентски разработки;
- Редактиране на студентска разработка;
- Изтегляне на разработка в pdf формат;
- Чат връзка с асоцииран студент.

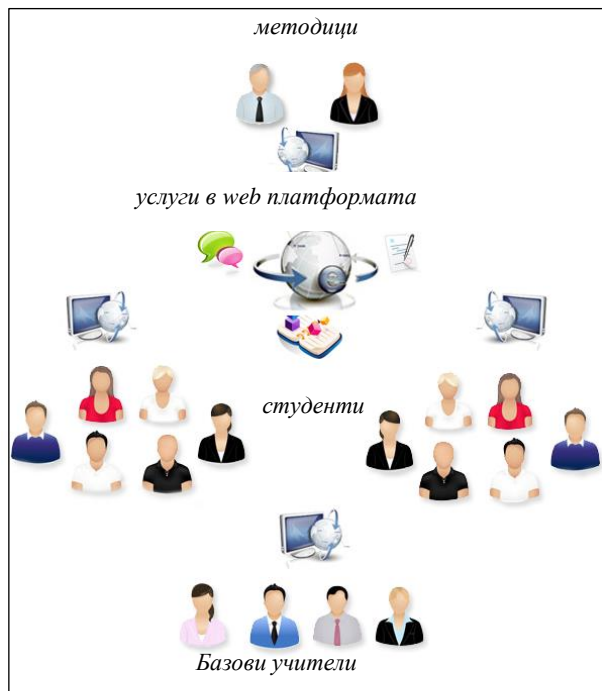
Профил Базов учител

- Разработване на примерни план-конспекти;
- Изпращане на съобщения;
- Споделяне на ресурси;
- Чат връзка с асоцииран студент;
- Одобряване на студентски разработки;

- Изтегляне на разработка в pdf формат;
- Редактиране на студентска разработка.

Профил Студент

- Разработване на план-конспекти;
- Редактиране на план-конспект;
- Изтегляне на разработка в pdf формат;
- Изпращане на съобщения;
- Споделяне на ресурси;
- Чат връзка с асоцииран базов учител или методик.

Фиг. 1. Връзка между потребителите в платформата

При подготовката на своите уроци, студентите поддържат връзка с базовите си преподаватели и методици описана във фиг. 1 по съответната педагогическа дисциплина. Тази комуникация подпомага оформянето на целите, задачите, подготовката и алтернативните възможности по реализацията на уроците. Учителят може да даде указания за подхода към учениците, препоръки по планираните задачи, както и насоки относно актуализацията и обобщенията в урока.

Тази организация би могла да се реализира чрез инструментите на платформата, помагайки особено на тези студентите които живеят на отдалечено разстояние от училището или пък в ситуации непозволяващи вербална комуникация.

Така представена организацията много наподобява електронен формат на преподаване, подходящо за всички видове обучения. Обучаемите и обучителите биха могли да работят индивидуално по между си или да оформят групи. Групите в повечето случаи се съставяват от студентите практиканти, а от другата страна е базовия учител или методика. Преди разработването на съществената част от урока, студентите трябва да определят мястото му в годишно разпределение, целите, стандартите, учебно ядро, и др. елементи включени в държавните образователни изисквания. Тези част от подготовката на урока се организира от методика в web платформата. Той въвежда към всяка учебна дисциплина ядрото, заглавията на уроците и

препоръчителните цели и задачи които трябва да се реализират. От своя страна студентите не могат да допускат грешки в своите разработки.

Със следващият пример „Въвеждане на текст, съдържащ специални знаци и символи” ще демонстрираме създаването на урок по ИТ, модул „Компютърна текстообработка” за 6 клас. Разработването на урока преминава през няколко последователни стъпки. В начало на урока студента трябва да посочи актуализиращите знания свързани с разглежданата тема или да избере от предложените от методика. В хода на

урока студентите попълват отделни фрагменти чрез подходящ web редактор поддържащ всички основни възможности за форматиране на текст и вмъкване на математически формули. Всеки от тези елементи динамично може да се редактира и актуализира както по време на създаване на урока, така и в режим редактиране с или без помощта на онлайн връзка с преподавателя. За заключителната част от урока, студента може да предложи изводи и заключения върху урока или да използва такива предложени от методика.

I. Методика определя описанието на урока и формата на уроците

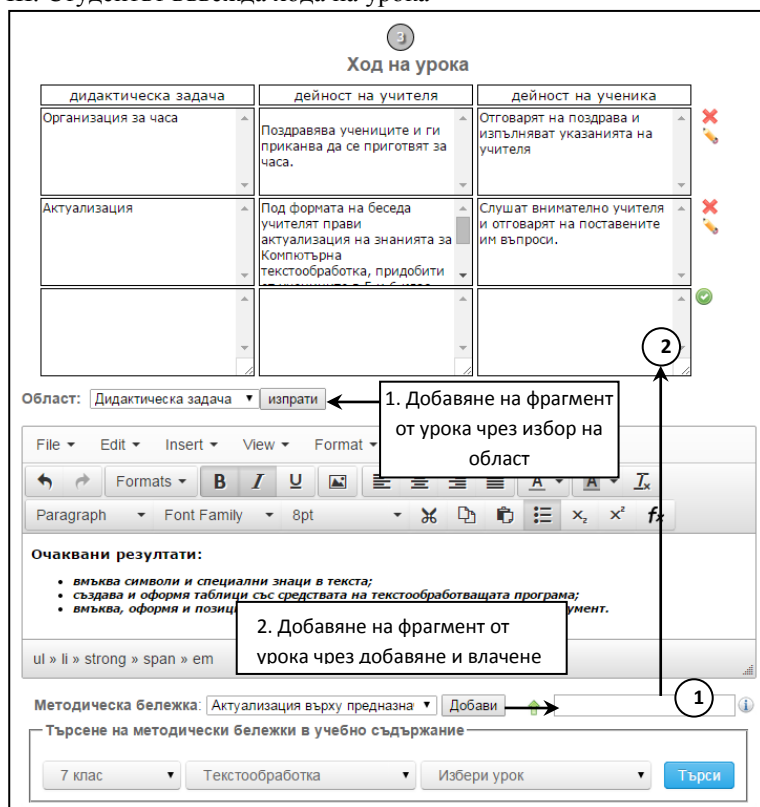
Фиг. 2.

II. Студентът избира формата на урока и въвеждане на описание на урока

Фиг. 3.

Фиг. 4.

III. Студентът въвежда хода на урока

Фиг. 5.

Изводи. Използването на web платформени приложения в образованието, позволява достъп до ресурси и дидактически разработки за ползване както от начинаещи преподаватели, така и от студенти придобиващи квалификация „Учител“. Тази платформа може да допринесе за по-бърза адаптивност на учители и студенти в преподавателската дейност. Очакваме в скоро бъдеще реализацията да бъде подложена на тестване в специалности преподаващи природни и хуманитарни науки. В развитието на платформата са планирани ре-

дица нови възможности като изграждане на ресурсна база от данни с разработки, изграждане на възможност начинаещите учители да създават свои разработки и др.

Благодарности. Эта статья осуществляется с помощью проекта 543451-LLP-1-2013-1-GR-KA3-KAZMP, „GEOTHNK“, (2013-2015) и проекта фонда Научных исследований ШУ “Епископа Константина Преславского” 2015 года.

ЛИТЕРАТУРА (REFERENCES TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Павлова, Н., Марчев, Д., Харизанов, Кр., Проектът GEOTHNK, MATTEX 2014, Шумен, 2014, стр.244-249.
Pavlova N., Marchev, D., Harizanov Kr., Project GEOTHNK, MATTEX 2014, Shumen, 2014, str.244-249.
2. Тончева, Н., Марчев, Д., Европейските образователни проекти – една достъпна възможност за повишаване на квалификацията на българския учител, София 20-21.04.2012.

Tontcheva, N., Marchev, D., European educational projects - an affordable option for training of Bulgarian teacher, Sofia 20-21.04.2012.

3. URL: <http://www.pathway-project.eu/content/school-based-ibse-activities>.

4. URL: <http://www.geothnk.eu/>

Harizanov K.V., Pavlova N.H. The role of web platforms in teaching course

Abstract. The paper presents author's realization of platform for creating plan synopses of lessons in mathematics, computer science and other disciplines. Out are some basic features of the system. A is an example of a topic. Discussed are web platforms supporting teacher education.

Keywords: training, active methods, web platform, learning pathway, e-learning

Харизанов К.В., Павлова Н.Х. Роль web-платформ в обучении будущих педагогов

Анотация. В статье показана авторская реализация платформы для оформления и структурирования план-конспектов по математике, информатике и другим дисциплинам. Показаны основные возможности системы. Дан пример оформления одной темы. Рассмотрены и другие web платформы, которые имеют место в обучении будущих педагогов.

Ключевые слова: обучение, активные методы, платформа, план-конспект, электронное обучение